

دانشکده علوم پزشکی لارستان

معاونت بهداشتی

گروه سلامت جمعیت و خانواده – واحد سلامت نوزادان

نکات کاربردی در خصوص مراقبت های ادغام یافته کودک زود متولد شده (نارس)

1- معاینه پزشک :

- معاینه نوزاد زود متولد شده تا رسیدن به وزن ۲۰۰۰ گرم به صورت هفتگی و سپس مشابه نوزادان ترم انجام شود.

2– معاینه غیرپزشک :

جدول مراقبت های دوره ای کودک سالم داری ستون ها و ردیف هایی است که نشان می دهد در سیستم بهداشتی یک کودک از بدو تولد تا 5سالگی در چه زمان هایی باید برای مراقبت مراجعه نماید.

- دایره توخالی Oنشان می دهد در صورتی عدم انجام خدمت مورد نظر در مراقبت قبلی یا برای کودکان در معرض خطر مانند **کودکانی که زود متولد شده اند**، **سابقه بستری در** NICU**دارند** انجام می شود.

- مراقبت های نوزاد زودتر متولد شده تا رسیدن به وزن ۲۰۰۰ گرم به صورت هفتگی و سپس مشابه نوزادان ترم انجام شود.

3– ایمن‌سازی :

- در نوزادان زود متولد شده ب ث ژ بعد از رسیدن به وزن ۱۵۰۰ گرم تلقیح می‌شود و سایر واکسن ها مشابه ترم می باشد.

4- پایش رشد:

در همه مراقبت ها انجام می شود. برای کودکان زود متولد شده برای ارزیابی دور سر تا 18ماه، وزن تا 24ماه

و قد تا 40ماه سن اصلاح شده محاسبه می شود

5- ارزیابی بد رفتاری با کودک: کودکانی که زود متولد شده اند یا وزن هنگام تولد پایین دارند ممکن است بیشتر در معرض بد رفتاری باشند.

6- مکمل‌یاری:

- تجویز ویتامین آ + د : از 5-3 روزگی تا 2 سالگی.

- تجویز سایر مکمل ها : برای کودکان زود متولد شده سایر مکمل ها مانند روی، اسید فولیک، ویتامین ای و آهن طبق توصیه پزشک تجویز می شود.

- تجویز آهن : برای کودکان زود متولد شده یا با وزن کمتر از ۲۵۰۰ گرم ، مکمل آهن در 2 ماهگی یا دو برابر شدن وزن هنگام تولد شروع شود.

7- ارزیابی بیماری های متابولیک ارثی – ارزیابی ژنتیک :

- بیماریهای متابولیک ارثی : یکبار در 3-5روزگی انجام می شود و در نوزادان زود متولد شده در 2، 6و 10هفتگی نیز انجام می شود.

- ارزیابی ژنتیک : 5یکبار در 3-5روزگی انجام می شود و در صورت عدم انجام در 14-15روزگی انجام می شود. همچنین در یکسالگی نیز یکبار انجام می شود.

8- ارزیابی بینایی :

- غربالگری رتینوپاتی نارسی برای کودکانی که با وزن تولد 2000گرم و کمتر یا کودکانی که با سن تولد کمتر از 34هفته بارداری متولد شده اند توسط یک چشم پزشک ماهر در مشاهده شبکیه نوزادان و تشخیص رتینوپاتی نارسی انجام شود.

- غربالگری ریتنوپاتی نارس در سن 6-4 هفته تولد انجام می شود.

9- ارزیابی شنوایی :

- بررسی عوامل خطر با سوالات مطرح شده در همه مراقبت ها انجام شود.

- آزمون غربالگری شنوایی : نوبت اول 5-3 روز - نوبت دوم 5-3 سال

- شیوع کم شنوایی نوزادان در ایران 3 مورد از هر 1000 تولد است. که در نوزادانی که یک عامل خطر دارند مانند کودکان زود متولد شده ۱۰ برابر بیشتر می شود.

- OAE حتما تا قبل از یک ماه انجام شود.

- رای کودکانی که یکی از عوامل خطر را داشته باشند مانند کودکانی که زود متولد شده اند AABRنیز انجام شود

- غربالگری شنوایی تا قبل از یک ماه، تشخیص تا قبل از ۳ ماه، مداخله (درمان) تا قبل از 6 ماهگی انجام شود.

10- ارزیابی تکامل :

- در کودکانی که زود متولد شده اند غربالگری تکامل در 48 ، 36 ،24 ،18 ،12 ،9 ،6 ،2 و 60ماهگی با کمک پرسشنامه استاندارد ASQانجام می شود. (طبق دستورالعمل)

11- ارزیابی فشار خون :

- یکبار در 3سالگی برای همه کودکان انجام می شود. در کودکانی که یکی از عوامل خطر را داشته باشند مانند کودکانی که **زود متولد شده اند** یا سابقه بستری در NICU دارند در سنین زیر 3سال اندازه گیری فشار خون با ارجاع به متخصص کودکان انجام شود.

- کودکان با وزن تولد کمتر از 1500 گرم

- سابقه بستری در NICU

- ابتلا کودک به دیابت

-کودکان چاق

- سایر عوامل خطر که در بوکلت پزشک نوشته شده

12- **ارزیابی کم خونی در کودکان در معرض خطر**:

- برای کودکانی که یکی از عوامل خطر را دارند مانند کودکانی که با **وزن کمتر از** 2500**گرم** متولد شده اند یا برای **کودکانی که زود متولد شده اند** در 4ماهگی و 12ماهگی انجام می شود. .....

13- **نمودارهای رشد**:

منحنی های INTERGROWTH-21 (نارس):

- برای نوزادانی که با سن بارداری کمتر از ۳۷ هفته به دنیا آمده اند، پس از ترخیص از بیمارستان از هفته ۲۸ تا ۶۴ بارداری رسم می شود.

14- **منحنی های** MGRS **(ترم)**

- برای کودکان ترم و برای کودکان زود متولد شده پس از 64 هفته بارداری (با محاسبه سن اصلاح شده) رسم می شود.

* روش محاسبه سن اصلاح شده کودکان زود متولد شده برای ثبت منحنی MGRS پس از هفته ۶۴ بارداری

- کم کردن سن بارداری به هفته از ۴۰ هفته

- به دست آوردن ماه هایی که نوزاد زودتر به دنیا آمده است یا تقسیم هفته ها بر 4

- به دست آوردن سن اصلاح شده از کم کردن تعداد ماه هایی که کودک زودتر به دنیا آمده است از سن تقویمی

سن اصلاح شده برای ثبت در منحنی MGRS = سن تقویمی به ماه – { (سن بارداری به هفته – ۴۰) ÷ ۴ }

- محاسبه محاسبه سن اصلاح شده تا سن :

* دور سر تا ۱۸ ماهگی

* وزن تا ۲۴ ماه

* قد تا ۴۰ ماه

نکته مهم : باید آخرین مراقبت در تمام نوزادان زود متولد شده در 64 هفتگی باشد. در 64 هفتگی، سن اصلاح شده تمام نوزادان زود متولد شده (نارس)، 6ماهگی ست . پس رسم منحنی رشد تمام نوزادان نارس در 64 هفتگی (سن تقویمی) بر

روی منحنی INTERGROWTH-21 باید با رسم منحنی رشد روی منحنی MGRS (منحنی نوزادان ترم) در 6ماهگی (سن اصلاح شده) همزمان باشد.

جدول زمانبندی مراقبت های ادغام یافته کودک نارس

سن بارداری هنگام تولد	سن بارداری در مراقبت 3تا5 روزگی	سن بارداری در مراقبت14تا15 روزگی	سن بارداری در در مراقبت 1 ماهگی	سن بارداری در مراقبت 2 ماهگی	سن بارداری در مراقبت 4 ماهگی	سن بارداری در مراقبت 6 ماهگی	سن بارداری در مراقبت 7 ماهگی	آخرین سن بارداری برای استفاده از منحنی Intergrowth-21st	آخرین سن تقویمی برای استفاده از منحنی Intergrowth-21st	سن اصلاح شده برای استفاده از منحنی MGRS
28 هفته	3تا5 روزگی	30هفتگی	32هفتگی	36هفتگی	44هفتگی	52هفتگی	56هفتگی	64هفتگی	9ماه و صفر روز	6ماه
29 هفته	3تا5 روزگی	31هفتگی	33هفتگی	37هفتگی	45هفتگی	53هفتگی	57هفتگی	64هفتگی	8ماه و 21روز	6ماه
30 هفته	3تا5 روزگی	32هفتگی	34هفتگی	38هفتگی	46هفتگی	54هفتگی	58هفتگی	64هفتگی	8ماه و 14روز	6ماه
31 هفته	3تا5 روزگی	33هفتگی	35هفتگی	39هفتگی	47هفتگی	55هفتگی	59هفتگی	64هفتگی	8ماه و 7روز	6ماه
32 هفته	3تا5 روزگی	34هفتگی	36هفتگی	40هفتگی	48هفتگی	56هفتگی	60هفتگی	64هفتگی	8ماه و صفر روز	6ماه
33 هفته	3تا5 روزگی	35هفتگی	37هفتگی	41هفتگی	49هفتگی	57هفتگی	61هفتگی	64هفتگی	7ماه و 21روز	6ماه
34 هفته	3تا5 روزگی	36هفتگی	38هفتگی	42هفتگی	50هفتگی	58هفتگی	62هفتگی	64هفتگی	7ماه و 14روز	6ماه
35 هفته	3تا5 روزگی	37هفتگی	39هفتگی	43هفتگی	51هفتگی	59هفتگی	63هفتگی	64هفتگی	7ماه و 7روز	6ماه
36 هفته	3تا5 روزگی	38هفتگی	40هفتگی	44هفتگی	52هفتگی	60هفتگی	64هفتگی	64هفتگی	7ماه و صفر روز	6ماه